

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/ ๑๖๕๖๗

สลก.
ส่ง : กนธ.
รับที่ : ๑11978/64
2 พ.ย. 2564 เวลา 16.10 น.

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๓๐๒๑๓
ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่อง (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาแล้ว เห็นควรให้ความเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) พระราชบัญญัตินี้ว่า ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตหรือทรัพยากรชีวภาพของประเทศ และเป็นหนึ่งในประเด็นขับเคลื่อนสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ซึ่งควรเร่งดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์หรือออกกฎหมายลูกภายใต้พระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจะส่งผลต่อการพิจารณาตัดสินใจลงทุนวิจัย ตลอดจนการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ยินดีให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้ข้อมูลทางวิชาการเพื่อนำความหลากหลายทางชีวภาพมาขับเคลื่อน BCG Model อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. ควรพิจารณาความครอบคลุมของกฎหมาย ในประเด็นการปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศจากการใช้ประโยชน์ในรูปแบบของการเอาเปรียบทางการค้าจากต่างชาติ รวมทั้ง ประเด็นความเข้าช้อนกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพที่บังคับใช้อยู่เดิม เช่น (๑) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ (๒) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ (๓) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (๔) พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งอาจส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมายในอนาคต

๒. มาตรา ๓

คำนิยาม “การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ” หมายความว่า การนำทรัพยากรชีวภาพที่ได้จากการเข้าถึงไปวิจัยและพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการค้าหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ ยังไม่ได้มีการนิยามการใช้ประโยชน์เพื่อการค้า ดังนั้นจึงควรพิจารณาให้มีการนิยาม “การใช้ประโยชน์เพื่อการค้า” ไว้ในชั้นอนุบัญญัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้งในการตีความและการปฏิบัติของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

คำนิยาม “ความหลากหลายทางชีวภาพ” ควรมีความว่า “พันธุกรรม” เพิ่มเพื่อสอดคล้องกันกับคำนิยาม “ทรัพยากรชีวภาพ” ในหัวข้อถัด ๆ ไป ยกตัวอย่างเช่น “...ไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายของพันธุกรรมภายในชนิดพันธุ์เดียวกัน ...”

คำนิยาม “การเข้าถึง” และ “การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ” ควรระบุไว้ว่า “ยกเว้นในการเรียนการสอน” และ ควรตัดคำว่า “วิจัย” ออก เพราะอาจกินความรวมถึงการศึกษาที่ใช้ในการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย ควรเน้นไปแค่ “การพัฒนาต่อยอดจากงานวิจัย”

/๓. มาตรา ๕ ...

๓. มาตรา ๕ วรรค ๓ ควรพิจารณาปรับข้อความเพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินภารกิจอื่น ๆ นอกเหนือจากการอนุรักษ์ ได้แก่ การเข้าถึง การใช้ประโยชน์ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการควบคุมผลกระทบ และสอดคล้องกับภารกิจตามมาตรา ๖ และบทนิยามตามมาตรา ๓ โดยปรับจาก “เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้” เป็น “เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”

๔. มาตรา ๑๐ ควรพิจารณาถึงความพร้อมของโครงสร้างสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในแง่กำลังคนและองค์ความรู้ ในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในอนาคต

๕. มาตรา ๑๒ ข้อ (๓) กรมการโดยตำแหน่ง ขอแก้ไข จาก “ปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” เป็น “ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม”

๖. มาตรา ๑๔ ควรพิจารณาเพิ่มข้อความเกี่ยวกับการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ก่อนครบวาระ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า xx วัน เพื่อให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่สามารถเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง

๗. มาตรา ๓๐ ควรพิจารณาเพิ่มข้อความ “... โดยคำแนะนำของหน่วยงานรับผิดชอบหรือสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านความหลากหลายทางชีวภาพ จัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพ...” เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีนักวิชาการเชี่ยวชาญในด้านนี้

๘. มาตรา ๔๓ คำนิยาม “ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น” อาจสร้างปัญหาในการตีความได้ ยกตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาประเทศไทยจัดเป็น “ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น” ตามกฎหมายนี้หรือไม่ ควรพิจารณาใช้คำว่า “ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นฐาน” หรือพิจารณาประกอบกันกับ คำว่า “สัตว์ป่าอันตราย” ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีอยู่ก่อนแล้ว

๙. มาตรา ๖๑ วรรค ๒ เสนอพิจารณากลไกอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากการยึดทรัพย์เพื่อชดใช้ ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างของกฎหมาย กรณีไม่พบทรัพย์สิน เช่น การทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับทางปกครอง

๑๐. หมวด ๕ ควรเน้นเฉพาะ “การเข้าถึง การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและการแบ่งปันผลประโยชน์เพื่อการค้า” โดยควรพิจารณากำหนดให้ชัดเจนขึ้นว่า ในชั้นการเรียนการสอน และการวิจัยเพื่อไม่แสวงหาผลกำไร ไม่ควรอยู่ในหมวด ๕ นี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายแอนก เหล่าธรรมทัศน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

โทร ๐ ๒๓๓๓ ๓๙๖๘

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓ ๓๙๓๘